

«قساوت سیاستی» عصرینده کوتله‌نین گوجو؛ رسانه، ابزارچی ارتجاع و مقاومتین مۆمکونسوزلۇکلری

10 مرداد 1405

یازارین تعبیرینه گۆره «اون‌ایل‌لری اۆز ایچینده سیخ‌لاشدیران» هفته‌لرده، محمد حاجی‌نیا «نقد اقتصاد سیاسی» وب‌سایتینده‌کی اوزون بیر مقاله‌ده ایرانین بو گۆنلرده‌کی ان چۆخ موباحیثه‌لی سورغولاریندان بیریلرینه ال آغیر: نیه پهلوی چو سلطنت‌چی‌لیک بئله اوج آلیر و سول بو قدر حاشیه‌یه ایتیریلیر، و بو آرادا رسانه نه ائدیر و نه ائتمیر؟

«هر شئی رسانه‌نین گۆناهیدیر» سادک‌لشدیریلیمیش روایتینی تکرار ائتمک عوضینه، حاجی‌نیا بو ابزارمحور باخیشی چاغیریر: او، اینانیر کی، ایقتیصادی، سیاسی و ایئدئولوژیک مۆرگب دَییشیک‌لیکلری «رسانه تبلیغاتینا» ایندیرمک، رئاللیغی دۆشۆنمگی مۆمکونسوز و ائتکیلی مۆداخیله‌نی ایمکان‌سئز ائدیر. او خاطیرلادیر کی، سلطنت‌چیلر و «عظمت‌طلب» میلت‌چیلر ایل‌لردیر تریبونا صاحب‌دیلر و «عۆنصوری رئاللیقدا رجز اوخوماق» اونلار اۆچۆن یئنی بیر شئی دئییل، آنجاق هئج واخت بو گۆنکۆ ایجتیماعی نۆفوذ سویه‌سینه چاتمیش‌دی‌لار؛ دئمه‌لی، رسانه ایمکان شرط‌لری‌دیر، یوخسا تام عَلت دئییل.

مقاله‌نین دلیلی‌نین اۆرگینده، گۆجۆ «ابزار و تکنیک صاحبی اولماق»دا خولاصه ائدن بیر سیاست دۆشۆنجه‌سیندن تنقید دایانیر: اونلار گۆجلیدولر چۆنکی رسانه، تکنیک و دستگه‌لری وار؛ بیز باجاریقسیزلیق چۆنکی بو ابزارلار صاحب‌لیک ائتمیریک. حاجی‌نیا گۆستریر کی، بو منطق عئینی زاماندا ایکی ایش گۆرۆر: بیر طرفدن کوتله‌لری حاکم طبقه‌نین مۆختلیف فراکسیونلاری ایله ائتلاف و چانه وورماغا ساری سورۆکلے‌ییر، و باشقا طرفدن، گۆجۆن اۆبیکتیو بۆلگۆسۆنۆ (ابزارا ال‌یئتیرمه‌لی‌لیگی) «گۆج‌سۆزلۆک» ایچ حیستینه چئویره‌رک، استیناصی (مایوسلوغو) طبیعی و آلت‌رناتیو مۆمکونسوز گۆستریر.

او، اتیان بالیبار، آلتوسر و باشقالاریندان بورج آلاراغا، حاکم طبقه‌نین اساس قورولوشونو «خالق‌دان قورخونو، خالقین قورخوسونا چئویرمک» کیمی فورمالاشدیریر: قهرین گیزلیدیلمه‌سیندن توتמוש، سئركوب گۆجۆنۆ گۆسترمه‌یه، قساوتین آچیق‌جا اجراسینا قدر، هامیسی کوتله‌لرین هئج بیر ائتکیلی ابزارا ال تاپماماسی و بونا گۆره ده «ال‌لریندن هئج بیر ایش گلن‌مه‌مه‌سی» فیکرینین برکیدیلدیگی خیدمتینده‌دیر. بئله بیر وضعیّت‌ده، هله دؤولتی اله کئچیرمه‌میش اولان «ابزارچی» ارتجاع، دؤولتی الینده ساخلايان ارتجاعین آلت‌رناتیو کیمی، قاباق‌جادر کوتله‌لردن آلینمیش بیر یئرده اۆیناییر: جمعی گۆج یئرینده.

حاجی‌نیا بو ابزارمحور چارچوه‌نین قارشى‌سیندا، ایکی جۆر سیاسی پراتیکین کیفی فرقلرینه تأکید ائدیر: «دؤولت ماشین»، ایئدئولوژیک دستگه‌لر و عاده‌ده دایانان و گۆجۆنۆ یئنیندن اورتایا چیخارماق اۆچۆن حتّی دۆزگۆن فیکرلر بئله احتیاجی اولمایان مسلط طبقه‌نین پراتیکی؛ و «اۆز ال‌لریندن»، «فیکرلردن» و «دلیل گۆجۆندن» باشقا سلاحی اولمایان و مجبور قالان کی، اۆز سلاح و آنلایشلارینی مۆبارزه جریانینده اورتایا چیخاردیب دۆزلدن تحت سلطه طبقه‌لرین پراتیکی. بو افق‌ده، دۆزگۆن تتوری و دقیق سیاسی خط، بیر آیدینلار لۆکسۆ دئییل، بلکه هر جۆر قورتولوشچو

تشکیلاتی لیغین ایمکان شرطلریدیر.

بازار سونرا لنین و گرامشییه مراجعت ائدهرک، تشکیلات و تئوری ایله باغلی لیقدا رسانه نین یئرینی یئیندن تعریفله ییر: لنین اؤچون قزئت (و عومومیتله رسانه) بلورسیز ایجتیماعی افکاری جلب ائتمک اؤچون بیر «تبلیغات ابزاری» دئییل، بلکه «مؤبارزه قیویلیجیم لارینی» توپلاییب بیر «تک آلووه» چئویرن «دسته جمعی تشکیلاتچی دیر»؛ رسانه، سیاسی تشکیلاتین بؤیوک بیناسینی معین بیر نظری خط اطرافینده قورماغی مۆمکون ائدن بیر ایپ کیمی دیر. گرامشی ده هژمونی و «موضع مؤبارزه سی» آنلاییشی ایله گؤستریر کی، مدنی هژمونی اساساً سیاسیدیر و بیر منسجم خطین باغوتوندان تشکیلاتلار و «فکری و اخلاقی رفرم» اولمادان اله گلینمز؛ بونولا بئله، بو یاییلما تکجه بیر کانال دیر و یا بیر شکیلده اورتایا چیخا بیلمز.

بو بحثدن مقاله نین اساس قضیه سی اورتایا چیخیر: «نه یین» «نجه یه» اوستونلؤک، یؤنه لیش و سیاسی خطین ابزار و تشکیلاتا اوستونلؤک. حاجی نیا «نه ائتمه لی؟» نین آلتوسرچو اوخوماسینا استناد ائدهرک گؤستریر کی، اگر سورغونو «طبقاتی مؤبارزه نین یؤنه لیشی و تشکیلاتی لیغینا کؤمک ائتمک اؤچون نه ائتمه لی؟» شکیلده قورساق، او زامان آیدین اولور کی، پارتی، رسانه و ابزار سیاسی خط اساسیندا قورولمالیدیر، یوخسا ترسینه سی؛ چوخ پیشرفت ائتمیش ابزارلار، دؤزگؤن یؤنه لیش اولمادان، تکجه شکسته طرف گئدن داها سورعتلی بیر واسطه دیر.

نتیجه ده، مقاله «قساوت سیاستی» نی استیناص ایقتیصادی و افق لرین مهندسی لیگی ایله باغلا ییب باشا دؤشور: حده دن آرتیق قهر، قهری گؤستریمک و یا گیزلتمک، گله جک افقونو کسب دوغراماق و «حکمران برنام» نی «حداقل طلب لر» گؤز اؤنؤندن آتماق، هامیسی بو نتیجه نین خیدمتینده دیر کی، مقاومت مۆمکونسوزدور، و سئچیم ابزارچی ارتجاعین ایکی قوطبو ایله محدودلا شیر. حاجی نیا گاستون باشلار استناد ائدهرک، دوز و ساحه وئریرینی و خام «فکتلری» شاهد دئییل، «مؤتھم» آلدن دیریر و خاطیرلادیر کی، بو آنلاردا مقاومت ایمکان لارینی گؤرمک، تئوری و طبقاتی مؤبارزه تاریخینه ال آتمادان مۆمکون دئییل.

متنین سونو کارل لیبکنشتین مشهور یازی سی، «هر شئی» ایله، بونا تأکید ائدیر کی، سول اؤچون، «او ایکی گئجه نین قیرغینی و او ایکی ایلین نسل کؤسو» آراسیندا، تکجه اخلاقی و سیاسی باخیمدان مۆدافیعه اولونان آلترناتیو، مقاومت دیر؛ او مقاومت کی، اگر ایکی ارتجاع دان بیرینین آرخاسیندا گیزلنمه یه برائت قازان دیرماغا ایندیریلر، گله جک نسل لری مشروطه و ۵۷دن بو گؤنه دک، بیر عصرلیک مؤبارزه نین قانی ایله یازیلیمیش «مؤبارزه دیلی و مقاومت کلامی» ندن محروم ائده جک. بو متنین افقینده، نه شکست قَدر (مقدر) اولوب و نه ده ظفر ضمانت لیدیر؛ قاجیلماز اولان شئی، کوتله لرین گؤجؤنؤ مقاومت ایمکان لارینی «قساوت سیاستی» نین خارابه لری آلتیندان ائشیگه چیخاراجاق سیاسی خط اطرافینده تشکیل ائتمک ضرورتی دیر.

اگر بو راپور سیزین اؤچون تحریک ائدیجی و یا مسئله لی اولدوسا، دلیل لری، نظری مراجعتی و دلیل inceliklerini داها یاخشی دؤشؤنمک اؤچون، محمد حاجی نیانین اثرسؤز اولان «رسانه، «سیاست» قساوت و (نا) ممکن های مقاومت» مقاله سینین تام متنینی «نقد اقتصاد سیاسی» وبسایتینده اوخویون.